

Uppförandekod för förtroendevalda i Tanums kommun

Syftet med uppförandekoden

Syftet med uppförandekoden är att formulera ett underlag för etiska regler för förtroendevalda i Tanum och avsikten är att upprätthålla ett fortsatt gott politiskt klimat.

Uppförandekoden ger de förtroendevalda utgångspunkter för hur de kan uppträda på ett bra sätt mot varandra och därmed visa respekt för alla människors lika värde. Uppförandekoden handlar inte om att alla ska gilla varandra eller de olika åsikter och förslag som finns. Den handlar inte heller om att ställa krav på att förtroendevalda ska vara ofelbara. Uppförandekoden ska ge stöd till ett eftertänksamt handlande.

Uppförandekoden anger normer för förhållningssätt som ska genomsyra samarbetet mellan förtroendevalda i Tanums kommun i syfte att skapa och vidmakthålla ett gott klimat i politiken.

Som förtroendevald

- Visar vi respekt och vi tar varandra på allvar
- Kritiserar vi åsikter och inte personer, i en god samtalston
- Avstår vi från att kränka, använda personangrepp, förtala, förolämpa eller andra trakasserier
- Avstår vi från att kommentera när vi inte har ordet
- Använder vi ett kroppsspråk som visar att vi respekterar varandra
- Håller vi oss till sakfrågor och ämnet
- Använder vi ett vårdat språk och undviker svordomar
- Respekterar vi att presidiet reglerar debatten och ansvarar för att debatten håller god ton

Alla förtroendevalda har ett ansvar att vara en god demokrat i praktiken. Mobbing och kränkande beteende är oacceptabelt.

Demokratins grundpelare

Demokrati

Två honnørsord i demokratin är frihet och jämlikhet.

Frihet

Frihet innebär att alla opinioner och viljeyttringar ska få komma till uttryck. Alla människor har rätt att uttrycka sin vilja, plädera för de idéer de tror på och agera för att främja sina intressen.

Jämlikhet

Jämlikhet innebär att alla människor är lika mycket värda, att alla medborgare har samma rätt att delta i sitt lands styrelse och att alla som deltar ska behandlas lika. Ingen är i grunden förmer än någon annan. Vid omröstningar väger allas röster lika tungt.

Demokrati

Demokratin är ett beslutssystem som går ut på att lösa konflikter på fredlig väg. Politik handlar emellertid i praktiken sällan om harmoniskt samförstånd. Olika intressen och uppfattningar ställs mot varandra. De som förordar olika ståndpunkter konkurrerar om att vinna flertalets stöd inför en kommande omröstning. När tidpunkten för beslut närmar sig krävs att de olika parterna antingen kan kompromissa sig fram till en överenskommelse eller att en omröstning äger rum.

Krav på förtroendevalda

Den här uppförandekoden gäller de förtroendevaldas uppträdande inom det politiska livet. Det är dock viktigt att tänka på att det inte finns några vattentäta skott mellan etiken i offentligheten och i privatlivet för en förtroendevald. De som tar på sig ett politiskt förtroendeuppdrag får oundvikligen högre krav på sin moral än människor i allmänhet. Det är en förutsättning för att allmänhetens tilltro till demokratin och samhällets institutioner ska bevaras och garanteras.

Följa lagar, regler och beslut

Det är viktigt att förtroendevalda följer lagar, regler och fattade beslut. De som innehar förtroendeuppdrag ska heller inte delta i olagliga aktiviteter för att påverka politiska beslut. Förtroendevalda i Tanums kommun fattar beslut som på olika sätt och nivåer lägger ramar för kommuninvånarnas möjligheter, rättigheter och skyldigheter i samhället. För att besluten ska uppfattas som legitima och kommuninvånarna ska känna förtroende för sina företrädare, gäller att de förtroendevalda själva följer fattade beslut och underordnar sig gällande lagar och regler. De förtroendevalda som är motståndare till ett förslag, men vid omröstningen hamnar i minoritet, är lika bundna till att följa beslutet som de som röstar för förslaget. Ingenting hindrar däremot att de fortsätter att bilda opinion mot beslutet och lägger förslag om att det ändras.

Att i övrigt bruka förtroendet med gott omdöme

Förtroendevalda får aldrig låta sitt egenintresse gå före allmänintresset och aldrig utnyttja sin ställning för egna materiella eller ekonomiska fördelar. Förtroendevalda får heller aldrig delta i beredningar eller beslut i ärenden som berör dem själva eller någon som de har en närstående relation till. Regler om sådant jäv finns i Kommunallagen och Förvaltningslagen och dessa ska förtroendevalda känna till.

Förtroendevalda har till uppgift att förvalta samhällets tillgångar och anvisa medel på ett noggrant och ansvarsfullt sätt. I det ingår att förtroendevalda är noggranna med att aldrig överutnyttja förmåner av ekonomisk eller annan karaktär som är knutna till uppdraget.

Ansvar

Uppförandekodens bärare och väktare

Ansvar för kulturen inom det politiska livet fördelas på olika nivåer, i första hand partiernas gruppleddare i fullmäktige och partiernas ledande företrädare i fullmäktige, nämnder och styrelser. Uppförandekoden ska vara ett levande dokument och kontinuerligt diskuteras, formuleras och vid behov omformuleras. Målet är att varje förtroendevald ska känna ett ansvar för att kritiskt granska den kod som gäller och medverka till att förbättra den.

Även partierna har ett stort ansvar för att uppmärksamma och använda sig av uppförandekoden. Det är i partierna som de förtroendevalda får sin politiska skolning och mycket av det politiska vardagsarbetet tar sin utgångspunkt i partiernas verksamhet. Samma uppförandekod bör gälla all kommunikation, även via sociala medier, för de politiska uppdragen inom kommunen.

Ansvar för att spelregler fungerar och diskuteras delas i den politiska vardagen av alla förtroendevalda i alla partier i Tanums kommun.

Åtgärder

- Ordförande, i varje nämnd, styrelse och fullmäktige, har ansvar för att ordning upprätthålls under sammanträden.
- Det innebär att ordförande har rätt till att ajournera sammanträdet för att få tid att återställa ordningen eller som yttersta åtgärd upplösa sammanträdet.
- Ordföranden kan utvisa den som uppträder störande och inte rättar sig efter tillsägelse.
- Vid inträffad händelse, oavsett det sker under eller utanför mötet, och är av den karaktären att det går utanför ordförandens ordinarie lednings- och ordningsansvar, ska gruppleddare för respektive parti informeras i och för vidtagande av lämpliga åtgärder, ex.vis samtal, tillsägelse m.m.
Återkoppling ska ske till ordföranden, om ordförande är part inträder vice ordförande.
- Vid upplevd kränkning sök råd, stöd eller vägledning via ordförande, vice ordförande, ditt parti/gruppleddare eller någon som du har förtroende för.

Bilaga

Gällande styrdokument i Tanums kommun

Utdrag ur personalpolicy

Utdrag ur mångfaldspolicy

Utdrag ur riktlinje kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier.

Utdrag ur policy mot mutor (infogas efter beslut i KF)

Utdrag ur riktlinjer mot mutor och jäv (infogas efter beslut i KS)

Bilaga

Gällande styrdokument i Tanums kommun

Tanums kommun har olika styrdokument som rör området.

Utdrag ur personalpolicyn , antagaen av kommunfullmäktige 2014-05-05 **– fyra värdeord som utgör grunden för hur vi gemensamt når kommunens mål:**

Förtroende

Att få förtroende är en grundförutsättning för att människor skall kunna utvecklas, må bra och få självförtroende. Genom att ge förtroende så ökar möjligheten att ta ansvar. Förtroende får man genom att ta ansvar, visa respekt och omtanke.

Ansvar

Människor vill, och behöver ta ansvar för att utvecklas. I Tanums kommun är ansvar centralt. Genom att ta ansvar för mitt uppdrag och mitt liv så utvecklas verksamheten och jag med den. Vi har alla ett ansvar att skapa bästa möjliga verksamhet för alla människor i kommunen utifrån de medel som står till förfogande.

Respekt

Alla människor är värda att visa respekt. Att visa respekt skapar goda förutsättningar för förtroendefulla relationer, både inom och utom organisationen, och det är en förutsättning för att nå verksamheternas mål.

Omtanke

Genom att visa omtanke så får vi människor att trivas och må bra och det leder till goda relationer mellan människor. Det förbättrar i sin tur våra möjligheter att bedriva en riktigt bra verksamhet och nå kvalitet i varje möte.

Utdrag ur mångfaldspolicy, antagen av kommunfullmäktige 2008-11-17

I Tanums kommun bedriver vi en personalpolitik som skapar mångfald och som respekterar människors lika värde och möjlighet att få vara olik utan att diskrimineras. Vi tycker att det är viktigt att alla människor bidrar maximalt med sina kunskaper och erfarenheter till kommunen och därför arbetar vi aktivt med mångfaldsfrågan. Som arbetsgivare speglar Tanums kommun det samhälle vi lever och verkar i och en bra blandning av erfarenheter ger nya infallsvinklar och fler perspektiv, vilket ger bättre effektivitet och produktivitet. Detta leder till bättre kvalitet i vårt arbete och vår service.

Definitionen mångfald

Med begreppet mångfald syftar vi på människor med olika egenskaper, förutsättningar och erfarenheter, exempelvis kön, ålder, etnisk/kulturell bakgrund, social tillhörighet, funktionsnedsättning och sexuell läggning. Vi ska behandla alla jämlikt och ta tillvara på de möjligheter som finns i att människor har olika erfarenheter och kunskaper och sätta värde på att vi är olika och betar oss olika. Det är inte olikheterna i sig utan samspelet mellan dem som gör mångfalden till en framgångsfaktor.

Utdrag ur riktlinje kränkande särbehandling, trakasserier och sexuella trakasserier, antagen av kommunstyrelsen 2018-04-11

I linje med Tanums kommuns ledord - förtroende, ansvar, respekt och omtanke - har alla medarbetare rätt att mötas med respekt, omtanke och professionalitet.

Tanums kommun accepterar inte mobbning, kränkande särbehandling, trakasserier, sexuella trakasserier, repressalier eller andra former av diskriminering. Sådana beteenden är inte förenliga med verksamhetens värdegrund och mål, vilket även framgår av kommunens arbetsmiljöpolicy, mångfaldspolicy, personalpolicy och servicepolicy. Detta gäller såväl i relation till arbetskamrater och kollegor som till andra vi möter kopplat till vårt uppdrag.

Förtroendevaldas ansvar

I Tanums kommun värnar vi om ett gott och förtroendefullt samarbete också mellan förtroendevalda och tjänstemän. Alla förtroendevalda har ansvar för ett korrekt och respektfullt uppträdande, som bidrar till en god arbetsmiljö där tjänstemän kan känna sig trygga i sin yrkesroll.

Vad gör du om du upplever kränkning

Om du upplever att du själv eller någon annan blir kränkt vänta inte med att söka råd, stöd och vägledning. Det är du som avgör om du upplever en kränkning, men du måste kunna beskriva vad som orsakat känslan av kränkning.

Utdrag ur policy mot mutor (infogas efter beslut i KF)**Utdrag ur riktlinjer mot mutor och jäv (infogas efter beslut i KS)**